

Cumgar, ngày 03 tháng 5 năm 2024

**QUYẾT ĐỊNH
SƠ THẨM GIẢI QUYẾT VIỆC DÂN SỰ
V/v: Tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự**

TOÀ ÁN NHÂN DÂN HUYỆN CUM'GAR, TỈNH ĐẮKLẮK

Thành phần giải quyết việc dân sự gồm có:

Thẩm phán – Chủ tọa phiên họp: Bà Lê Thị Huyền Diệu

Thư ký phiên họp: Bà Nguyễn Thị Nguyệt – Thư ký Tòa án nhân dân huyện Cum'Gar

Đại diện Viện kiểm sát nhân dân huyện Cum'gar tham gia phiên họp: Bà Phạm Thị Tường Vy – Kiểm sát viên

Ngày 03 tháng 5 năm 2024 tại trụ sở Tòa án nhân dân huyện Cum'gar mở phiên họp sơ thẩm công khai giải quyết việc dân sự thụ lý số 67/2024/TLST-VDS ngày 02 tháng 4 năm 2024 về việc “Tuyên bố một người có mất năng lực hành vi dân sự” theo Quyết định mở phiên họp sơ thẩm giải quyết việc dân sự số 06/2024/QĐST – VDS ngày 25 tháng 4 năm 2024, gồm những người tham gia tố tụng sau đây:

- *Người yêu cầu giải quyết việc dân sự* Bà H D H Wing, sinh năm 1990 (có mặt)

Địa chỉ: Buôn P, thị trấn E, huyện C, tỉnh Đắk Lắk

- *Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan:* ông Y N Niê, sinh năm 1941 (vắng mặt)

Địa chỉ: Buôn P, thị trấn E, huyện C, tỉnh Đắk Lắk

+ Bà H B Hwing, sinh năm 1981 (vắng mặt)

Địa chỉ: Buôn P, thị trấn E, huyện C, tỉnh Đắk Lắk

+ Bà H U Hwing, sinh năm 1945 (vắng mặt)

Địa chỉ: Buôn P, thị trấn E, huyện C, tỉnh Đắk Lắk

NỘI DUNG VIỆC DÂN SỰ:

Tại đơn yêu cầu giải quyết việc dân sự, bản tự khai và tại phiên họp người yêu cầu giải quyết việc dân sự bà H D Hwing trình bày:

Bà là con gái của ông Y N Niê. Trước đây ông Y N hoàn toàn bình thường, hoàn toàn khỏe mạnh, đến năm 2023 thì phát bệnh, liệt hai chân, không nhận thức, không có khả năng lao động nuôi sống bản thân, mọi sinh hoạt ăn uống cũng như vệ sinh cá nhân hàng ngày đều cần sự giúp đỡ của người thân. Gia đình đã đưa đi khám và điều

trị nhưng không hết. Năm 2024 thì gia đình bà đã làm thủ tục cho ông Y N được hưởng chế độ bảo trợ xã hội hàng tháng dành cho người khuyết tật cho đến nay. Hiện tại bà H D đang sinh sống cùng ông Y N chăm sóc, điều trị. Để đảm bảo quyền và lợi ích hợp pháp cho ông Y N và gia đình trong các giao dịch dân sự về sau nên bà H D yêu cầu Tòa án giải quyết tuyên bố ông Y N Niê là người mất năng lực hành vi dân sự, chỉ định người giám hộ cho ông Y N Niê là bà H D Hwing.

Ý kiến của Kiểm sát viên tại phiên họp: Việc tuân theo pháp luật tố tụng của Thẩm phán kể từ khi thụ lý vụ án cho đến trước thời điểm Thẩm phán ra Quyết định giải quyết việc dân sự.

Thẩm phán đã thực hiện theo đúng quy định tại khoản 2 Điều 366, Điều 377 của Bộ luật tố tụng dân sự.

Tại phiên họp Thẩm phán, Thư ký đã tiến hành các thủ tục đúng theo quy định tại Điều 369 Bộ luật tố tụng dân sự.

Việc chấp hành pháp luật của người tham gia tố tụng dân sự, người yêu cầu đã chấp hành đúng theo quy định của pháp luật.

Về nội dung: Căn cứ theo đơn yêu cầu tuyên bố ông Y N Niê là người mất năng lực hành vi dân sự của bà H D Hwing và căn cứ vào kết luận giám định pháp y tâm thần số 69/KLGĐ ngày 19 tháng 4 năm 2024 của Trung tâm pháp y tâm thần khu vực Tây Nguyên. Đề nghị Tòa án áp dụng Điều 369, 370, 376, 378 Bộ luật tố tụng dân sự; Điều 22, 47, 48, 49, 54, khoản 1 Điều 57, khoản 1 Điều 58, khoản 1 Điều 59 Bộ luật dân sự chấp nhận đơn yêu cầu của bà H D Hwing. Tuyên bố ông Y N, sinh ngày 08/9/1941 là người mất năng lực hành vi dân sự và cử bà H D Hwing là người giám hộ cho ông Y N Niê.

Căn cứ Điều 149 Bộ luật tố tụng dân sự, Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30 tháng 12 năm 2016 quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án: Bà H D Hwing phải chịu tiền lệ phí việc dân sự sơ thẩm theo quy định của pháp luật.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:

Sau khi nghiên cứu các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ việc dân sự được thẩm tra tại phiên họp; ý kiến của các đương sự và Kiểm sát viên tại phiên họp, Tòa án nhân dân huyện CưMgar nhận định:

[1] Về quan hệ pháp luật và thẩm quyền giải quyết: bà H D Hwing yêu cầu Tòa án quyết tuyên bố ông Y N Niê là người mất năng lực hành vi dân sự. ông Y N Niê hiện đang cư trú tại: Buôn P, thị trấn E, huyện C, tỉnh Đắk Lắk. Đây là việc dân sự thuộc thẩm quyền giải quyết của Tòa án nhân dân huyện CưMgar theo quy định tại **khoản 1 Điều 27, điểm a khoản 2 Điều 35, khoản 2 Điều 39 Bộ luật tố tụng dân sự.**

[2] Về yêu cầu của đương sự: Căn cứ tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ, đơn yêu cầu, bản tự khai của người yêu cầu bà H D Hwing trình bày: Bố của bà là ông Y N Niê, sinh ngày 08/9/1941, từ nhỏ đến năm 2022 sức khỏe tâm thần bình thường, sinh

sống cùng gia đình tại Buôn P, thị trấn E, huyện C, tỉnh Đắk Lắk. Đến năm 2023 ông Y N có biểu hiện sức khỏe tâm thần không bình thường, không nhớ được tên con cháu trong gia đình, quên hết những chuyện trước đây, không nhận biết được người thân và các đồ vật quen thuộc, mọi sinh hoạt hàng ngày đều cần sự chăm sóc của người thân, liệt hai chi dưới không đi lại được. Vì vậy, bà H D yêu cầu Tòa án tuyên bố ông Y N Niê mất năng lực hành vi dân sự.

Tại khoản 1 Điều 22 Bộ luật dân sự quy định “*Khi một người do bị bệnh tâm thần hoặc mắc bệnh khác mà không thể nhận thức, làm chủ được hành vi thì theo yêu cầu của người có quyền, lợi ích liên quan hoặc của cơ quan, tổ chức hữu quan, tòa án ra quyết định tuyên bố người này là người mất năng lực hành vi dân sự trên cơ sở kết luận giám định pháp y tâm thần.*”

Ngày 08/4/2024 Tòa án nhân dân huyện CưMgar đã ban hành Quyết định trưng cầu giám định số 08/2024/QĐ-TA đối với năng lực hành vi dân sự của ông Y N Niê theo đơn yêu cầu của bà H D Hwing.

Căn cứ kết luận giám định pháp y tâm thần số 69/KLGĐ ngày 19 tháng 4 năm 2024 của Trung tâm pháp y tâm thần khu vực Tây Nguyên, kết luận: Y N Niê; sinh năm 1941; Giới tính: Nam, Nơi cư trú: Buôn P, thị trấn E, huyện C, tỉnh Đắk Lắk. Về y học: Hiện tại bị bệnh: Sa sút trí tuệ không biệt định + Liệt 02 chi dưới; Về khả năng nhận thức và khả năng điều khiển hành vi: Hiện tại mất khả năng nhận thức và mất khả năng điều khiển hành vi.

Từ các tài liệu, chứng cứ thu thập được trong hồ sơ, trình bày của đương sự tại phiên họp xét thấy yêu cầu của bà H D Hwing yêu cầu tuyên bố ông Y N Niê là người mất năng lực hành vi dân sự là có căn cứ, phù hợp với khoản 1 Điều 22 Bộ luật dân sự nên cần chấp nhận.

Đối với việc chỉ định người giám hộ cho ông Y N Niê: Bà H D Hwing là con ruột của ông Y N Niê và đáp ứng đủ điều kiện của cá nhân làm người giám hộ theo quy định tại Điều 49 Bộ luật dân sự nên Tòa án chỉ định người giám hộ cho ông Y N Niê là bà H D Hwing là phù hợp.

[3]. Về chi phí giám định và lệ phí:

Về chi phí giám định: Bà H D Hwing đã nộp trực tiếp cho Trung tâm pháp y tâm thần khu vực Tây Nguyên nên Tòa án không đặt ra để xem xét.

Về lệ phí: Bà H D Hwing phải chịu lệ phí việc dân sự sơ thẩm theo quy định của pháp luật.

QUYẾT ĐỊNH:

Căn cứ vào khoản 1 Điều 27, Điều 369, Điều 370, 371, 376, 378 Bộ luật Tố tụng dân sự; Điều 22, Điều 49 Bộ luật dân sự; Điều 37 Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30 tháng 12 năm 2016 quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án;

1. Chấp nhận đơn yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự của bà H D Hwing.

Tuyên bố ông Y N Niê, sinh ngày 08/9/1941 là người mất năng lực hành vi dân sự.

Bà H D Hwing là người giám hộ của ông Y N Niê. Bà H D Hwing có quyền, nghĩa vụ của người giám hộ đối với ông Y N Niê.

2. Lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự: Bà H D Hwing phải chịu 300.000 đồng lệ phí việc dân sự sơ thẩm được khấu trừ vào số tiền 300.000 đồng đã nộp tạm ứng lệ phí theo biên lai số AA/2021/0014981 ngày 25 tháng 3 năm 2024 tại Chi cục thi hành án dân sự huyện CưM'gar.

3. Quyền kháng cáo, kháng nghị: Người yêu cầu, người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan đến việc giải quyết việc dân sự có quyền kháng cáo quyết định giải quyết việc dân sự trong thời hạn 10 ngày, kể từ ngày Tòa án ra quyết định. Viện kiểm sát cùng cấp có quyền kháng nghị quyết định giải quyết việc dân sự trong thời hạn 10 ngày, Viện kiểm sát cấp trên trực tiếp có quyền kháng nghị quyết định giải quyết việc dân sự trong thời hạn 15 ngày, kể từ ngày Tòa án ra quyết định.

Nơi nhận:

- Đương sự;
- Chi cục THADS CưMgar;
- VKSND CưMgar;
- TAND tỉnh Đắk Lắk;
- Lưu: Hồ sơ việc dân sự.

**TM. HỘI ĐỒNG GIẢI QUYẾT VIỆC DÂN SỰ
THẨM PHÁN - CHỦ TỌA PHIÊN HỌP
(đã ký)**

Lê Thị Huyền Diệu